

25 PowerPoint-tipp

Megmutatjuk magunkat

Aki volt már termékbemutató, az láthatta, hogy a PowerPoint a termékmenedzserek egyik legfontosabb munkaeszköze, és sokan hajlamosak ezzel le is zárni a témát. A program azonban ennél több feladatra is alkalmas, csak nem nézzük ki belőle. Sokszor a hagyományos bemutató és oktatóanyagokat készítjük el lustaságból, pedig egy jól sikerült PowerPoint bemutató sokkal több célra felhasználható lenne.

Rohanó világunkban egyre inkább csak a tartalom elkészítése, kiadása lett a legfontosabb, és a stílusra, a megjelenésre pedig kevesebb gondot fordítunk. Ez viszont így nincs jól, különösen akkor, ha egy ilyen program is ott hever a gépünkön, mint a PowerPoint. Ez ugyan alapvetően egy bemutató készítésére szaksodott program, de az újabb változatok megjelenésével egyre több célra igénybe tudjuk venni.

Ha nincs konkrét célunk vele, akkor is érdemes megnézni, hogy milyen feladatok ellátására való. Próbaképpen válasszunk egy feladatot, készítsük el az ahhoz való diasorozatot. Figyeljük meg a munka közben, hogy milyenek azok a diák, miért olyanok, miért olyan kevés színt, betűtípust alkalmaznak benne, és keressük meg a válaszokat.

Rá fogunk jönni, hogy nem minden a tartalom, meg is kell tervezni annak megjelenítését, meg kell adni a stílusát, és ehhez sok hasznos tippet kapunk a programtól, az abban megtalálható témérdek mintából.

Ha a látottak alapján átgondoljuk saját weblapjaink, munkáink megjelenését, akkor esetleg elgondolkodunk azon, hogy valamit kifejejtünk nap mint nap a munkáinkból. Ez pedig a megjelenés, a design, amitől egyes kiadványok, weblapok, olyan szépek és profi megjelenésűek tudnak lenni.

A bemutatókat *Microsoft PowerPoint 2000* programmal készítettem, de azok közül néhány az előző változatokkal is elkészíthető. Megtalálhatók weblapos és letölthető formában is az interneten a <http://powerpoint.moricz.com> címen.

1. Az első bemutatóink

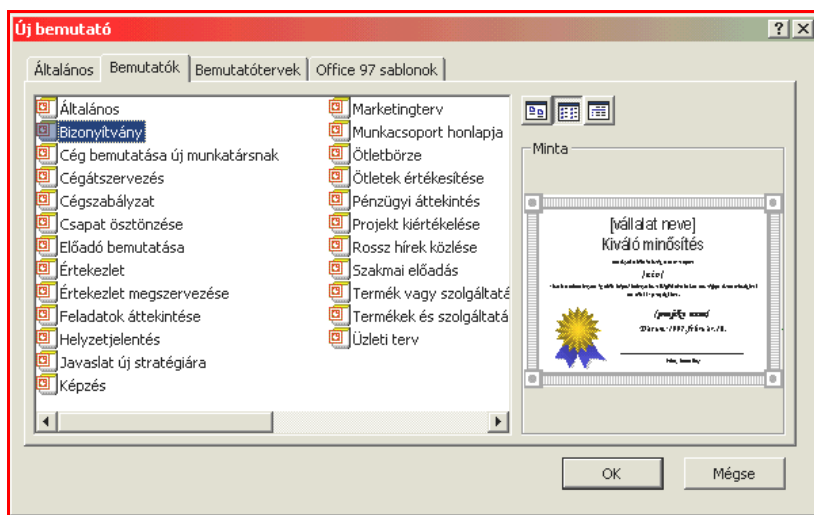
Indítsuk el a PowerPoint programot, amely az induláskor egy párbeszédablakkal fogad bennünket. Ebben kiválaszthatjuk, hogy mit akarunk készíteni. Ha átlépünk volna rajta, akkor sincs baj, mert csak azt tartalmazza más formában, mint ami a Fájl menüben is megtalálható. (Részletek a *Tippek* füzetben található.) Indítsuk el az *Előadás-tervező* *Varázslót*,

csával (F5), és az oldalak megtekintése után mindig kattintsunk egyet, akkor lép tovább.

Ha másik diára vagy vissza akarunk lépni, akkor a jobb gombbal kattintsunk, és válogassunk a helyi menüből. Ezek a bemutatók animációkat még alig tartalmaznak, de már így is érdekesek. A bemutató végén visszakérülünk a szerkesztőbe. Itt nézzük meg a vízszintes görgetősáv bal szélén lévő gombokat. Sorban mindegyikre kattintsunk rá, és figyeljük meg, milyen nézetbe kerültünk. A nevüket a *Nézet* menüben olvashatjuk.

2. Gyűjtsünk ötleteket!

A varázsló segítségével hozzunk létre több bemutatót, majd nézzük végig azokat, és „hangolódjunk rá” azok felépítésére. Minden oldalon van egy címsor, majd alatta a felsorolás egy vagy két

1. ábra: Egy új bemutató sokszor egy új grafika alapja is lehet

ahol kiválaszthatjuk a bemutató típusát. Ennek egyik előnye, hogy szöveggel alaposan megtöltött bemutatót kapunk, amelyből sok hasznosat megtudhatunk. Nem kell semmit tennünk és már egy kész, profi módon megtervezett bemutatót nézhetünk végig. Ne is várjunk tovább, indítsuk el a *Diavetítés* menü első paran-

szinten. A diát ábra is díszítheti, ha az kapcsolódik a témához. Miután több hasonló kategóriájú bemutatót is megnéztünk, látni fogjuk, hogy azok többségében megtekintésre, olvasásra szánt bemutatók. Eddig ezeket kerültük, mert nem volt rá szükségünk, hiszen nem lehet mindenki termékmenedzser.

Azonban a 97-es változattól kezdve már lehetőségünk van arra is, hogy a dián elhelyezzünk kattintási pontokat, magyarul hiperhivatkozásokat. Itt azt úgy kell értelmezni, hogy az mutathat másik diára, webhelyre, illetve tetszőleges protokollal elérhető dokumentumra, mint általában a weblapokon is, de indíthatunk programot is a bemutató közben.

Ez felveti azt a lehetőséget is, hogy a bemutató során nem szükségszerű minden diát bemutatni. Ha a vetítés során bizonyos hiperhivatkozásokra rákattint a néző, akkor olyan diasorra juthat, amelyre egyébként nem. Ha pedig ezt a diasort weblapok formájában mentjük el, akkor egy témát alaposan bemutató webhelyet hozhatunk létre.

3. Ugyanaz a bemutató egészen más megjelenítésben

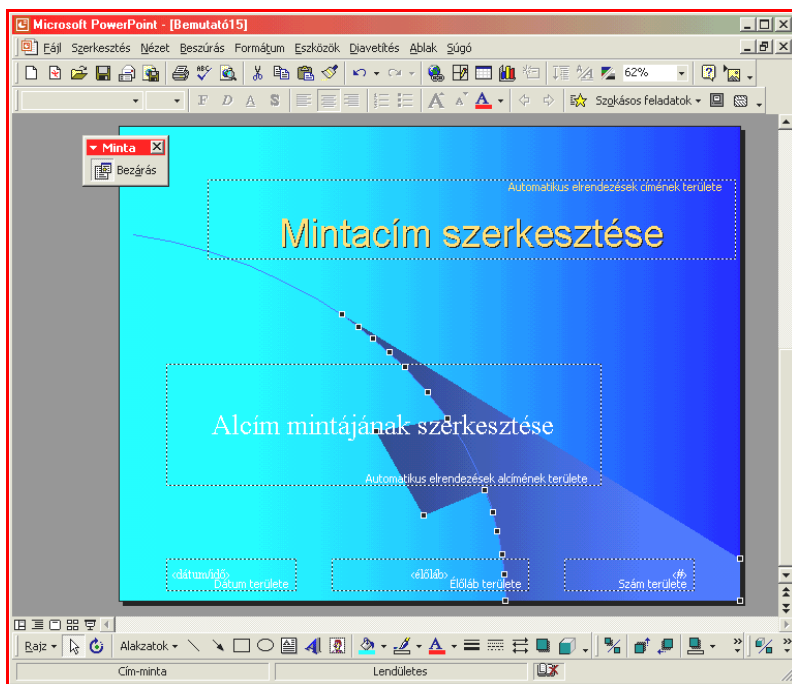
Hozzunk létre egy tetszőleges bemutatót a varázsló segítségével, és nézzük meg alaposan. Utána kattintsunk duplán az állapotsor középső részén látható szövegre, mire megjelenik a *Tervezősablon használata* párbeszédablak. Itt válasszunk ki egy jellegében, stílusában teljesen eltérő megjelenésű sablont, és azt fogjuk látni, hogy a szöveg ugyanaz maradt, de a megjelenése, formátuma, a szövegek elhelyezkedése egészen más lett. Nézzük meg a bemutatónkat többféle stílusban is! Látni fogjuk, hogy a stílus kialakítása mennyire fontos része a munkának, milyen jelentősen meghatározza a bemutatónk megjelenését.

Ha valamelyik kialakítására kíváncsiak vagyunk, próbáljuk meg kijelölni. Látni fogjuk, hogy ez nem megy, mert a stílust meghatározó grafikák nem jelölhetők ki. Ekkor válasszunk ki a *Nézet / Minta* almenü egyik elemét. (Lásd a 2. ábrán.) Így már egyes részeket ki tudunk jelölni. Amit látszólag nem, azt is kijelöltük, de a dia szélein vagy azon kívül keressük a kijelölést mutató kis négyzeteket. Ilyenkor érdemes jobb gombbal kattintani a furcsa alakzatra, és kiválasztani előbb a *Csoportosítás / Csoportbontás* parancsát vagy az *Alakzat formázását*. Ez utóbbinál a *Méret* lapon nézzük meg, nem túl nagy-e az alakzat. Az olyan nagy (20-30 cm) is lehet, hogy a dián csak a középső részét látjuk, így annak kijelölésekor megjelenő kis négyzetek egyszerűen nem férnek ki a képernyőn.

4. Témaismertető bemutató

Mindenkinek van olyan témája, amelyet egy 5-10 perces kiselőadás formájában el tudna mondani. Válasszuk ki, miről készítünk bemutatót, majd gondoljuk át

Hozzunk létre egy új üres bemutatót. Ehhez kattintsunk az eszköztár első gombjára. A megjelenő párbeszédablak segít abban, hogy milyen elrendezéseket válasszunk, de bármit beszúrhatunk a diára az eszköztá-

2. ábra: A diák háttérét színvilágát egyenileg is kialakíthatjuk

annak felépítését, vázlatát. A téma lehet, például tévéműsor ismertetése, egy vers elemzése, netán a hobbinkkal kapcsolatos ismertető a hajómodell készítéséről, a gyümölcsfák metszéséről, vagy egy eszköz (távkapcsoló, magnó, telefon) eset-

réről vagy a *Beszúrás* menüből.

Elsőként készítsunk egy *címdiát*, ami a bemutató címét és a készítő adatait tartalmazza, esetleg egy díszítő képet.

(Lásd a 3. ábrán.) A következő dia az összefoglaló tartalmat mutatja, és utána következik a téma érdemi tárgyalása. A kivetített bemutatóknál általában csak vázlatos felsorolás található, hiszen az előadó beszél, a dia csak a beszédének emlékeztetőjét mutatja. Ha a bemutatót számítógépen nézzük és mutatjuk meg, akkor az tartalmazhat rövid szöveget, ismertetőt is.

Először csak a szöveget írjuk be, képeket ne illesszünk a diákra. Ez azért fontos, mert így meg tudjuk változtatni a tervezősablon, és ki tudjuk választani a nekünk legjobban tetszőt. Miután elhatároztuk melyik illik legjobban a bemutatónkhoz, már ne változtassuk meg, és elkezdhetjük beszúrni a témához kapcsolódó képeket. Ezek szolgálhatnak csupán díszítésül, de kapcsolódhatnak a szöveghez is.

3. ábra: A nyitódia legyen áttekinthető

leg egy (*játék*-) program bemutatása. Láttuk már azt is, hogyan néz ki egy bemutató, milyen felépítésű, nincs más hátra, vágjunk bele! A példához én a WAP-os Tippek füzet vázlatát használom fel.

5. Egyéni sablon készítése

Ha valamelyik sablon nagyon megtetszett, de egy kicsit változtatni szeretnénk rajta, netán a színén, a formáján, akkor hozunk létre egy új üres bemutatót dia nélkül, majd válasszuk ki a *Nézet / Minta* almenü *Diaminta* parancsát. Ha egy meglévő sablont akarunk átalakítani, akkor húzzuk rá a kiválasztott tervezősablon (lásd például a *Formátum* menüben, vagy a *Formázás eszköztár*on, a dia helyi menijében).

Jelöljük ki egy kattintással a mintán lévő elemeket, helyezzük el azokat tetszés szerint, formázzuk át, színezzük más-képpen, alakítsuk kedvünk szerint. Ugyanezt végezzük el a többi mintadián is, különben nem lesz egységes a kép. Utána válasszuk ki a *Fájl / Mentés más-ként* parancsot, és a *Fájl típust* listában a *Tervezősablon*ot. Látni fogjuk, hogy a sablonokat más helyre menti, mint a dokumentumainkat. Utána próbaképpen alkalmazzuk a saját tervezősablonunkat az új bemutatónk készítésénél. Ha valamelyik szöveg nem fér ki, a cím, a felsorolásos rész, akkor addig módosítsuk a sablont, amíg tökéletes nem lesz.

6. Egyéni színválaszték

Nem elég a dia sablonját elkészíteni, meg kell adnunk azt a színválasztékot is, amit a dián használni lehet. Ennek harmonizálnia kell a háttérrel, annak színeivel. Nem szabad túl sok színt használni, mert akkor giccses lesz. Két alapszínt használjunk, és annak árnyalatait, esetleg egy azoktól jelentősen eltérő harmadik színt alkalmazzunk a feltűnőbb kiemelésekre, de csak ha elkerülhetetlen. Nyissuk meg a saját sablonunkat, majd a *Nézet / Minta* egyik diáját, és válasszuk ki a *Formátum / Dia Színválasztéka* parancsot. Itt a *Szokásos* lapon találunk néhány színsémát. Kattintsunk az egyikre, majd a *Minta* gombra. Ekkor a mintadián a színválasztéknak megfelelő színeket veszi fel.

Ha valamelyiken módosítani akarunk, akkor azt jelöljük ki, majd válasszuk az *Egyéni* fület, és egyesével kattintsunk a színekre és a *Színváltás* gombra. Keresjük ki a nekünk tetsző színeket, és időnként a *Minta* gombbal nézzük meg mit csináltunk. Ha a dián lévő grafikák színezésekor az alapszíneket használtuk fel, akkor egy-egy szín módosításakor azok színe is módosulhat. Ez nem hiba, ha-

nem éppen ellenkezőleg, így kell történnie, mert így van egységben az egész dia megjelenése.

Ha jól választjuk meg a színeket, akkor a diák készítésekor nem kell különösebben formáznunk, mégis szép megjelenésű lesz a beírt formázatlan nyers szöveg is.

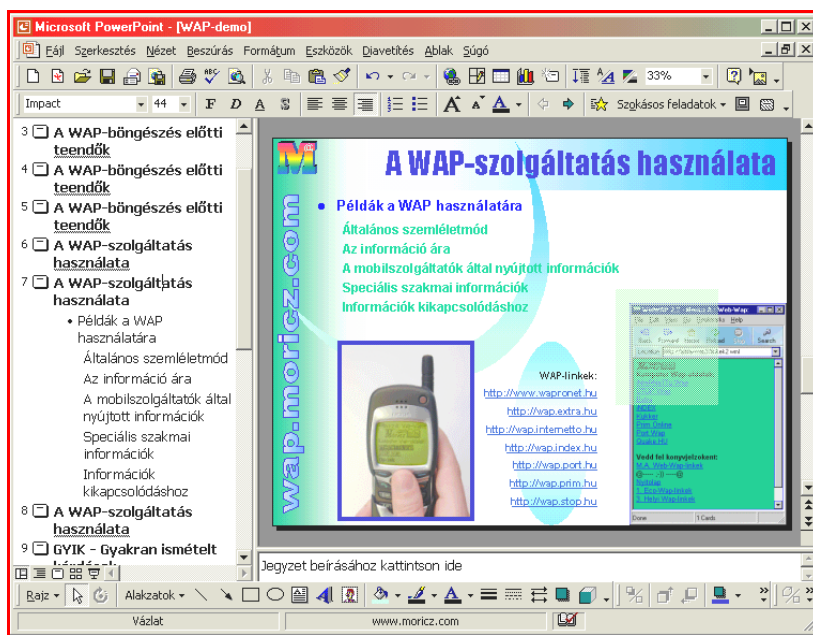
7. Dolgozzunk Word vázlatból

Ha Wordben megírunk egy vázlatot, akkor azt a PowerPointban is fel tudjuk használni. Nincs más dolgunk, mint kiválasztani a *Fájl / Küldés / Microsoft PowerPoint* parancsot, amely a kapott vázlatból diákat készít. A *Címsor 1* stílusú bekezdések lesznek a diák címei, majd felsorolást készít a *Címsor 2.. 5* bekezdésekből szintenként behúzással. Sajnos a többi felsorolásos bekezdést is átvesszi, így egy elkészült dokumentumnál

eltér egymástól. Ha egy fejezetben van három alfejezet, és azokban is egyenként 3-4 alfejezet, akkor az egy ideális felépítés kisebb dokumentumok esetén. Ugyanez dián nem fér el, hiszen legalább 9-12 soros felsorolást kapunk. Aki gyakran végez ilyen feladatokat, annak javasolom, hogy írjon rá egy Word makrót, nem bonyolult, de azzal jobban meg tudjuk oldani a feladatot, mint a beépített eszközökkel.

8. Bemutatóból Word vázlat

Hozunk létre egy új bemutatót a varázsló segítségével. Ne csináljunk vele semmit, hanem azonnal válasszuk ki a *Fájl / Küldés / Microsoft Word* parancsot. A megjelenő párbeszédablakban a *Csak vázlat* rádiógombot jelöljük be, és OK. A PowerPoint elmenti a bemutató váz-

4. ábra: Egy jól felépített Word vázlat is felhasználható a bemutatóhoz

el kell végeznünk pár próbát, hogy ne kelljen sokat szerkesztenünk a PowerPointban. Érdemes például a Wordben a dokumentumot elmenteni más néven, majd a másolatban a *Szerkesztés / Csere* műveletnél megadni egyesével az *Egyebek* között a dokumentumaink stílusait, és kitörölni azokat. (*A megadott stílusú bekezdéseket cserélje mindet semmire.*) Így nem marad más a dokumentumban, mint a címsorok és a képek. Ennél már próbálkozhatunk a küldéssel, bár így is lesznek problémáink, mert egy dokumentum és egy bemutató felépítése kissé

latát ideiglenes RTF dokumentumként, majd azt nyitja meg a Word. A kapott teljes dokumentumot jelöljük ki (*Ctrl+Shift+O-val*), majd kattintsunk egyet a *Szokásos* eszköztár *Felsorolás* gombjára, majd ismét, hogy eltűnjön az összes felsorolási jel. Ezzel a kapott bemutató alapján el is kezdhetjük írni a hosszabb ismertető írásunkat. Ha viszont nem tartottuk magunkat a stílushoz, úgy csak a diák címe kerül át a Wordbe.

9. Bemutató készítése vázlat-nézetben

Amennyiben elkészítettük a saját sablonunkat, vagy kiválasztottunk egyet, úgy váltsunk át a *Tagolt megjelenítés* nézetre a vízszintes görgetősáv bal szélén lévő gombbal. A 97-es változatban ez egy külön nézet, míg a 2000-esben csak az ablaktáblákat elválasztó határokat mozgatja át, hiszen mind a tagolás, mind a jegyzetek megjelenítése egy egérmozdulattal elérhető.

Most a szokásostól eltérően, itt írjuk be a bemutatónk vázlatát. Adjuk meg a főcímet, és nyomjuk meg az Entert. Itt két választásunk van. Beírhatjuk az összes dia főcímét, de ha az első diát akarjuk most kidolgozni, akkor nyomjuk meg a *Ctrl+ Shift+ jobbra nyíl*. Ezzel a tagolási szintben eggyel lejjebb léptettük a bekezdést (*Címsor 2-re*). Írjuk be a témák felsorolását, és ha valamelyiket tovább akarjuk részletezni, akkor ismét léptessük lejjebb. Újabb dia készítéséhez a következő üres bekezdést léptessük balra (*Ctrl+ Shift+ balra nyíl*). A legutolsó szintemelésknél nem a felsorolás lép előrébb egy szintet, hanem egy új dia jön létre. Ha a sablonunk jó elrendezésű, akkor a dia a beírás után már szinte használható, esetleg csak képekkel, videóval kell kiegészítenünk.

10. A bemutató mentése weblapként (97-es változat)

A weblapként mentett bemutató inkább képes beszámolóként használható, mint valódi bemutatóként. Itt ugyanis a diákat GIF- vagy JPEG-képként menti el a program, és például a keretes változatnál a kért dia képe, megjegyzése külön keretben kerül megjelenítésre.

Nem igazán szívderítő látvány, bár felhasználhatjuk más célra is a bemutatót. A keretes és a sima változatnak is megvan az előnye. A képeket kicserélhetjük saját fotókra, a szöveges lapokat vagy a keretes lapoknál a megjegyzésoldalakot pedig felhasználhatjuk arra, hogy a fotókhoz szöveget mellékeljünk. A keretes változatban egyszerre láthatjuk a képet, a megjegyzést és a vázlatot, míg a hagyományos weblapos változatnál ezek között a látogatónak váltogatnia kell.

A bemutatót elmenthetjük a weblapon megjelenő PowerPoint animációként is, de ahhoz a látogatóknak rendelkezniük kell lejátszóval, illetve azt a weblapról is letölthetik, de mindenképpen telepíteniük kell.

11. A dia mentése képként a 97-es változatban

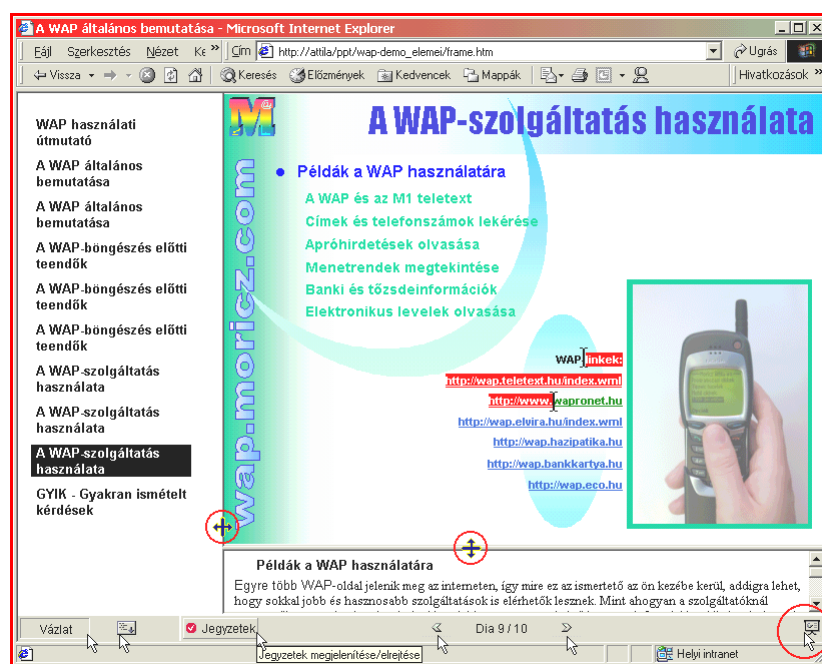
Aki a 97-es változatból menti a bemutatóit weblapként, azt valóban nehéz meggyőzni, hogy érdemes a programot behatóbban tanulmányozni. Ha viszont feliratos képeket akarunk készíteni, és más programot nem ismerünk, úgy a 97-es változat is jól jöhet. A kép elemeit egyszerűen kezelhetjük, könnyen áthelyezhetjük az alkotóelemeket, de szöveg nélküli rajzlapként is használhatjuk a dia területét.

A *Fájl / Oldalbeállítás* párbeszédablakban

sűk el képként (*GIF, JPEG*) az egész sortozatot.

12. A bemutató mentése weblapként (PPT 2000)

Az Office 2000 egyik legjelentősebb újítása az, hogy a dokumentumokat úgy elmenthetjük weblapként, hogy azok megjelenése a megszólalásig hasonlítani fog az eredeti dokumentumra. Ez a bemutatóra is igaz. A tartalma keretes weblapként jelenik meg. Bal oldalon van a vázlat, jobb oldalon a dia weblapként,

5. ábra: A bemutató már valódi weblapként jelenik meg és nem képként

megadhatjuk a méretét, igaz centiben, nem pixelben, de *38 pixel/cm* váltással átszámíthatjuk a kívánt kép méretét. Azért ne lepődjünk meg azon, ha kicsit nagyobb lesz a kép, mert a konvertálásnál a program egy kicsit téved. Azonban ez nem olyan nagy baj, mert az Office csomag része a Photo Editor, amivel a képet le tudjuk kicsinyíteni, ha nekünk pontos méretű grafikára van szükségünk (*például egy reklámcik esetén*). Ha az egész diasort el szeretnénk menteni képként, úgy létrejön egy megadott nevű mappa, ahol megtaláljuk a képeket *Dial, Dia2 stb.* fájlnevekkel. Így ha van egy képünk, amelyet különféle hátterekkel szeretnénk használni, úgy másoljuk le azt a diát például a vázlat nézetben, szűrjük be többször, és minden egyes dián változtassuk meg a hátteret, majd ment-

és alatta a jegyzetek. A dia nem képként kerül mentésre, hanem képekből és feliratokból álló weblapként, ráadásul ami a Microsofttól szokatlan, eléggé kis méretű fájlokból állítja össze annak tartalmát. A weblapok 10-30 kB, a képek 10-40 kB méretűek, ami még kis sebességű internetkapcsolat esetén is megfelelő időben tölthető le.

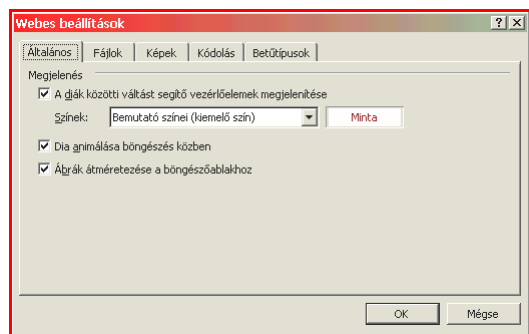
A weblap érdekessége, hogy a webböngésző ablakának átméretezése esetén a tartalmának mérete arányosan növekszik vagy csökken. A bemutatót pedig megtekinthetjük teljes képernyőn is, ahol az időzítésnek megfelelően halad a vetítés, de továbbléphetünk kattintással is, pontosan úgy, mint a programban. Az animáció ilyenkor is úgy történik (*a betűnkénti belépéstől eltekintve*), ami weblapon eléggé szokatlan jelenség.

13. Animált weblapok készítése PowerPoint 2000-ben

A weblapok mentésekor többféle változatot készíthetünk attól függően, hogy az mit mutat be, és hogyan akarunk haladni a lapok (diák) között. Az 5. ábrán látott weblapnál megjelennek a böngészést segítő elemek a keretekben, de ezek például egy személyes honlapnál kifejezetten zavaróak lennének.

Amennyiben a bemutató diáit elláttuk animációval, időzítésekkel, és azt a weblapon is viszont szeretnénk látni, úgy válasszuk ki az *Eszközök / Beállítások / Általános* lapot és a *Webes beállítások* gombot. A megjelenő párbeszédablak *Általános* lapján lévő három kapcsolómező jelentősen meghatározza a bemutatónk weblapon történő megjelenését.

A „Diák közötti váltást segítő vezérlőelemek megjelenítése” bekapcsolásával

6. ábra: A weblapok felépítését meghatározó beállítások

kapjuk azt a keretes formát, ami az 5. ábrán is látható. Ezt egy honlapnak készülő bemutatónál kapcsoljuk ki. A „Dia animálása” is nagyon zavaró egy honlap esetén, de egy animált weblap látványa egyenesen lebilincselő, különösen ha azt külön ablakban jelenítjük meg. Ugyancsak célszerű kérni az „Ábrák átméretezését a böngészőablakhoz”, mert az sem mindennapos látvány.

14. Egyéni honlapok készítése

Fordítsuk meg az előző tippet. Ne egy bemutatót készítsünk csak úgy általában, hanem olyan diákat, amelyek úgy néznek ki, mint a weblapok általában. Találunk is rá egy sablont. Nézzük meg a felépítését, ami hasonlít a weblapokéra, és módosítsuk a tartalmát igényeink szerint. Természetesen azért ez nem pótolja a honlap-szerkesztő programokat, de egy-egy téma bemutatásához nagyon jól használ-

ható. Vessük össze a dia bal felén és az ablak bal oldalán megjelenő vázlat tartalmát. Látni fogjuk, hogy a kettő nem egyezik. Ebből következik, hogy bizonyos esetekben hasznos, ha a *diák közötti váltást segítő vezérlőelemek nem jelennek meg*, mert így sokkal áttekinthetőbb képet kapunk.

15. A bemutatók helye a weblapjaink között

Készítsünk a varázsló segítségével egy munkacsoport honlapot, és töröljük az összes kapcsolómezőt a *Webes beállítások*nál. Mentsük el weblapként a bemutatót változtatás nélkül, és jelenítsük is meg a webböngésző programunkban.

Látni fogjuk, hogy nagyon szerencsétlenül helyezkedik el a tartalom az ablakban, mert nincs automatikus átméretezés, bár általános weblap megjelenését mutatja a tartalom.

Most illesszünk be a meglévő honlapunkra, weblapunkra egy hiperhivatkozást az előbbi weblapok nyitólapjára, de ne a fájlra hivatkozzunk, hanem a *fajlnev.htm* helyett az alábbiit írjuk be. A paraméterek értelemszerűen módosíthatók.

```
JavaScript:this.open("wap-demo.htm",
"UJ","menubar=0, scrollbars=0,
status=1, resizable=0, top=100,
left=100, width=400, height=300")
```

800x600-as arányosan kicsinyített változata, de választhatunk nagyobbat is. Ha el akarjuk kerülni a széleken a fehér sávokat, akkor tartsuk be az oldalak arányát.

16. A bemutatós weblap megnyitása másképpen

Az előbbi módszer hátránya, hogy nem lehet a bemutatót elmenteni könyvjelzőként a böngészőben, nem adhatjuk meg a címét, mert az úgy jó, ha zárt, méretezett ablakban jelenik meg. A probléma megoldására készítsünk egy weblapot, aminek a forrását mutathatnánk be, mert úgy áttekinthetőbb.

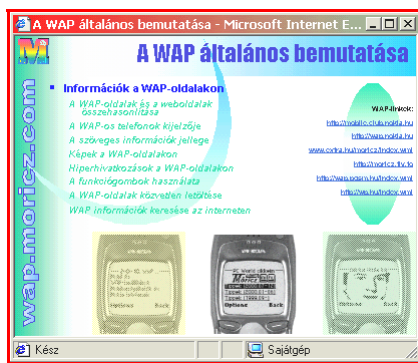
```
<html>
<head><title>
Móricz A.: WAP bemutató
</title></head>
<body onload="WAPkezd()">
<script language="VBScript"><!--
Sub WAPkezd()
window.open "wap-demo.htm", "UJ",
"menubar=0, scrollbars=0, status=1,
resizable=1, top=100, left=100,
width=800, height=600"
End Sub
--></script>
```

```
<p><a href="javascript:
window.external.AddFavorite(
location.href, document.title)"> Add e
lapot a Kedvencekhez! </a></p>
```

```
<p><input type=button onClick=
"WAPkezd()" value="Bemutató
indítása"></p>
```

```
</body>
</html>
```

Az „onload=...” rész hatására a lap megnyitásakor kérdés nélkül elindítja a bemutatót egy külön ablakban. Ha ezt nem akarjuk, akkor töröljük az onload elemet értékével együtt. Az ablaknyitó utasítást egy szubrutin tartalmazza a rend kedvéért. A weblapunk tartalmaz egy hiperhivatkozást, amire kattintva a weblap felvehető a *Kedvencek* közé. A parancsgombra kattintva pedig elindíthatjuk a bemutatót. Így egy oldalon több indításra is lehetőségünk van. Az indításhoz használhatjuk az előző tippnél leírt hiperhivatkozást is.

7. ábra: Animált bemutató külön ablakban

Az *OPEN* függvényhívás első paramétere a hivatkozott weblap neve (*esetleg elérési úttal*), majd a célkeret vagy ablak neve, ami ha nem létezik, akkor új ablakot nyit, és végül a megnyitandó ablak paraméterei, ahol a 0 (*nulla*) a „nem”, az 1 az „igen” értéket jelenti. A parancs eredménye a 7. ábrán megtekinthető. A 400x300-as ablak a 640x480-as vagy

17. A weblapok alapját adó sablon elkészítése

Hozzunk létre a varázsló segítségével egy új *Munkacsoport honlapot*, majd nézzük meg a *Nézet / Minta / Diaminta* lapon, hogyan néz ki a weblapunk alapja. Az oldal alapvetően színes téglalapokból, szövegdobozokból áll, illetve a *Rajz* eszköztár egyszerű alakzataiból. Ez utóbbiak tartalmazzák a bal oldali főbb hiperhivatkozásokat. Kattintsunk rá az egyik keretére (*fontos hogy ne a szövegére*) az egér jobb gombjával, és válasszuk ki az *Akcióbeállítások* parancsot.

Mivel itt a diáink között navigálunk többségében, ezért a *hiperhivatkozások* is ezek kiválasztását segítik elő. Amely parancsok mögött három pont látható, azok értelemszerűen párbeszédablakot jelenítenek meg a kiválasztás megkönnyítésére.

Választhatunk hanglejátszást is a kattintáshoz vagy az akciógomb feletti áthalladáshoz, de az ne legyen hosszú, mert különben jelentősen lelassítja a weblap kezelését. A programindítás csak PowerPoint bemutató esetén működik, mert weblapról (*internetről*) nem lehet programot indítani.

Érdemes még a *Fájl / Oldalbeállításnál* a lapot átállítani A4-es álló lapra, mert így az elkészített weblap még nyomtatható is lesz, ami még előnyére is válhat. Ehhez a sablonban a méreteken kicsit változtatni kell, mert azt fekvő lapra méretezték.

18. Az animáció testre szabása

Aki bemutatókat szokott készíteni, annak nem újdonság, hogy a diákon megjelenő szöveges és képi elemek több tucatnyi formában jelenhetnek meg, különféle hanghatásokkal kísérve. Azonban weblapokon ez csak mostanában kezdett megjelenni, de nem PowerPoint bemutatók formájában, hanem a *Macromedia Flash* animációk révén. Aki azt nem ismeri, nem rendelkezik hozzá programmal, annak sem kell elkeserednie, hiszen a PowerPoint segítségével is számos különleges, és általában ritkán látható hatást érhetünk el.

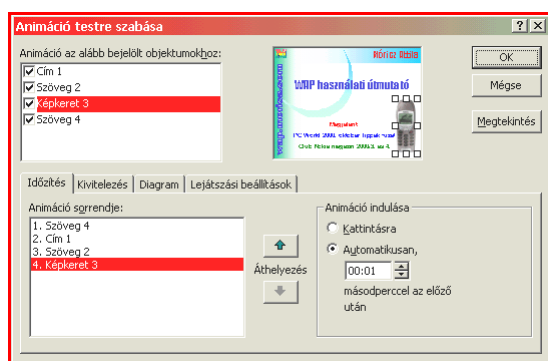
Ha elkészültünk egy diával, akkor válasszuk ki a *Diavetítés / Animáció testre szabása* parancsot. Itt jelöljük ki a bal oldali listában az elemeket, majd az *Időzítés* lapon rendezzük azokat megjelenési sorrendbe, és adjuk meg az animáció indulásánál, hogy hány másodperc múlva induljon az előző elem megjelenése után (*1-5 mp, hogy legyen idő elolvasni a megjelent szöveget*).

A következő lépésben kattintsunk a *Kivitelezés* fülre, ahol megadhatjuk, hogy hogyan jelenjen meg a kiválasztott elem. Itt aztán számos különleges elem áll a rendelkezésünkre, amelyeket a mellette lévő listában megadható irányval kombinálva több száz megjelenési forma közül választhatunk ki. A *Megtekintés* gombra kattintva kicsiben megnézhetjük mit alakítottunk.

19. Akciógombok a bemutatón

Szintén a diák közötti navigációt (*illetve böngészést :-)* segítik elő a *Diavetítés / Akciógombok* almenü elemei. Ezek a rajzos gombok a diákon (*weblapokon*) elhelyezhetők, és a már ismert *Akcióbeállítások* adhatók meg. A gombok többsége mindenki által ismert egyszerű alakzatot tartalmaz, amelyekkel a bemutató elejére, végére, a következő vagy előző diára ugorhatunk. Választhatunk egyéni gombot is, amelyhez szöveget is rendelhetünk.

A gomb beszúrásakor azt átméretezhetjük tetszőleges formára, és a kis sárga négyzettel a gomb kiemelkedését is növelhetjük. Bár ez utóbbról mindenkit lebe-

8. ábra: Lehetőségek az animáció testre szabásakor

szélnék, mert a gombra készített felirat nem mozdul el a gomb tetejével együtt. Na erre szoktuk azt mondani, hogy „*kilóg a lóláb*”.

20. Reklámok a kábeltévén

Bizonyára az ország számos pontján üzemeltetnek a kábeltéves társaságok olyan adást, ahol a szöveges, képes reklámdalok adott időzítés szerint követik egymást. Az oldalak viszonylag egyszerű áttűnésekkel követik egymást, de néha egyedi hang lép be, ahol a hirdető a saját hangján szólítja meg a nézőket.

Ha még nem ismerték volna fel, ezek is PowerPoint bemutatók. Általában fényképekkel teszik látványosabbá az oldalakat, ahol a hirdető adatai, ajánlatai olvashatók adásszünetben vagy folyamatosan 24 órán keresztül. Ha önöknél is van ilyen adás, akkor ezentúl szakmai szemmel is nézzék, és egy-egy jobb „dia” megjelenését próbálják meg elkészíteni önként. Ha viszont eddig még az önkéntességében nem volt ilyen szolgáltatás, akkor itt az ideje elindítani, mert elkészítése egyszerű, működtetése sem bonyolult, éppen ezért a hirdetőknél ez egy olcsó megjelenési forma.

21. Oktató bemutatók készítése

Iskolákban általában megtalálható az Office programcsomag, így a tanároknak nagyon jó lehetősége adódik a bemutatók készítésével. A diákat kivetítővel (*projektorral*) ki lehet vetíteni, megjelenése látványosabb, ezért emlékezetesebb, mint a tanár által kézzel és filccel írt, rajzolt írásvetítő fóliák képe, amit általában lemásoltatnak a szegény tanulókkal. A bemutató weblapos formában az interneten közzétehető, a tanulók azt letehetik, otthon megnézhetik. A hozzá fűzött jegyzetekkel akár a témát ismertető könyvet is pótolhatja, ami egyes esetekben hiányzik is.

A bemutatót csak egyszer kell elkészíteni, témától függően akár évekig is jó, talán évtizedekig is, a tanárok egymás között cserélhetik azokat, így kevesebb elkészítendő bemutató jut egy tanárra. Már csak azt nem értem, miért nem olyan elterjedt, mint amilyen egyszerű?

22. A bemutató áttekintése

Egy témaismertető bemutató készítésekor könnyen megeshet, különösen ha valakinek nincs még kellő gyakorlata benne, hogy a bemutató menete nem kiegyensúlyozott. Az elején esetleg sok szöveg van kép nélkül, a végén pedig talán éppen fordítva. Ilyenkor érdemes átnézni az egészet egy lapon.

Ehhez kétféle megoldás is kínálkozik. A *Nézet / Diarendező* segítségével az egész diasort áttekinthetjük. A *Szokásos* eszköztáron található *Nagyítás (vagy kicsinyítés)* megadásával egész sok diát megjeleníthetünk a teljes méretű képernyőnkön. Ha át akarjuk rendezni azok sorrendjét, akkor fogjuk meg a kiválasztott diát, és húzzuk át egérrel a kívánt helyre. Ha egy egész sorozatot akarunk áthelyezni, akkor azokat előbb jelöljük ki, majd helyezzük át az új helyre. Az egér mozgásakor a függőleges vonal jelzi a beszúrási pontot.

23. Emlékeztetők nyomtatása

Az emlékeztető azt a célt szolgálja egy termékbemutató esetén, hogy azt a nézők között kiosszák, akik ennek segítségével az előadást nyomon tudják követni. Utólag pedig ennek segítségével eleve-

9 diát is kinyomtathatunk, míg a 97-es változatban 6-ot.

Ha viszont van egy PostScript nyomtatónk, akkor annak segítségével két álló A4-es oldalt is nyomtathatunk 50%-ra zsugorítva egy fekvő oldalra. Így az is elég, ha csak 6 diát nyomtatunk egy oldalra, mert a nyomtató ezt megduplázza, így már egy 97-es változatban is tudunk 12 diát nyomtatni egy fekvő A4-es lapra. Ennek az elrendezése is jobb, mint a 9-esnek, így a 2000-es változattal sem vagyunk előnyben a régihez képest.

24. Rajzolás vetítés közben

Termékbemutatókon, előadásokon néha előfordul, hogy az előadó valamit ki akar emelni, esetleg éppen a hallgatóság kérésére. Az írásvetítő fóliás megoldásnál ilyenkor filccel összefirkálja a saját fóliáját, esetleg egy üres fóliát tart készen-

tomatikusan átvált a tollra, amellyel utána a képernyőn szabadon rajzolhatunk. Egérrel ez nem egyszerű, de ilyenkor általában csak egy elem kiemelésére, esetleg nyilak rajzolására, folyamatok kiemelésére van szükség. A rajzolás természetesen a diára nem kerül fel, és egy előre-hátra lépéssel a lap letörölhető, és újra összefirkálható.

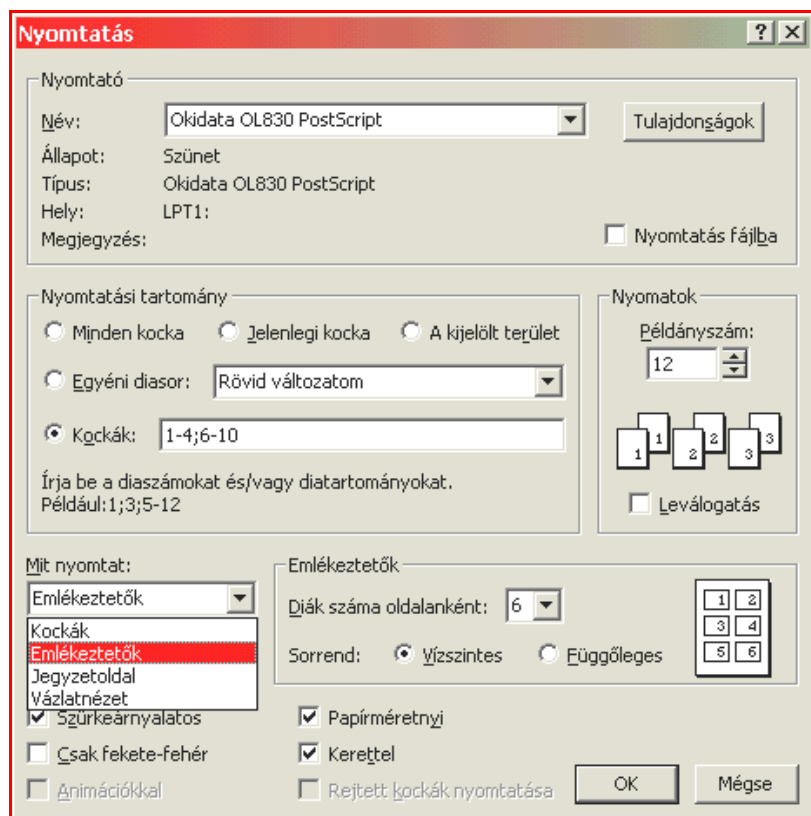
25. A következtetések levonása

Miután már megtapasztaltuk, hogy a bemutatóknak milyen sokféle felhasználási és megjelenítési területe van, láthatjuk, hogy nem hiábavaló munka egy-egy bemutató diasorozat elkészítése. Miért mondom ezt? – Mert PowerPoinntal készült weblapot nagyon ritkán találok az interneten, pedig könnyebb elkészíteni, mint egy Flash animációt, és többféle módon lehet hasznosítani az egyszer elvégzett munkát.

A projektek előterjesztésekor, egy új ötlet bemutatásakor sokan inkább csak beszélnek, esetleg kinyomtatott szöveges lapokat mutatnak a hallgatóságnak, és nem a bemutató látványos és meggyőző eszközeivel élnek. Az iskolákban való alkalmazási lehetőségekről pedig már ne is beszéljünk. Nemcsak a tanárok munkáját könnyítené meg, de a tanulók is követendő példákat látnának, és a számítógépüket egy újabb értelmes feladatra tudnák használni.

Móricz Attila

www.moricznet.hu

9. ábra: A sok beállítás sokféle feladat megoldását jelzi

níthetik fel az előadás érdekesebb részeit. A diaképek mellé nyomtathatunk jegyzeteket is, így az egy témabemutató esetén akár tanfolyami jegyzetként is szolgálhat. Egy lapra hagyományos nyomtatóval a PowerPoint 2000-ben már

létben, és arra rajzol. Velünk ilyen a PowerPointban nem fordulhat elő. A vetítés közben az egér jobb gombjával kattintsunk a képernyőn, és a helyi menüből válasszuk ki az *Egérmutató beállításai / Toll* vagy *Tollszin* parancsok egyikét. A tollszin kiválasztásakor au-

Olvasóink kérdezték - mi válaszolunk

Megoldások a PowerPointban

A PowerPoint 97 sok újdonságot tartalmazott a bemutatók díszítéséhez, de az akkor beharangozott „internet erejére” a 2000-es változatig kellett várnunk. Azonban még így is sok hasznos szolgáltatást találunk mindkét verzióban, amelyek az általános bemutatókat tekintve közel azonosak.

A PowerPointban az objektumok kezelése kerül inkább előtérbe, így ezekkel gyűlt meg a baja néhány olvasónknak. A bemutatókat többen használják interaktív formában, amelyhez hiperhivatkozásokat, akcióbeállításokat használnak. Ezek pedig néha nem úgy működnek, mint szeretnénk. Az önök pcworldtippek@idg.hu címre írt leveleiből gyűjtöttünk össze néhány kérdést, amelyekben a bemutatók készítésével kapcsolatban írtak nekünk.

„Miért nem lehet kiválasztani a 2000-es változatban a Nézet / Kicsinyített dia parancsot?”

A 97-es változatban a *Diarendező* kivételével mindegyik változatban van értelme megjeleníteni a dia kis képét, de a 2000-esben elég csak az alsó vagy a bal oldali ablaktábla-határolót elhúzni, és a nagyméretű dia automatikusan kisebb méretűvé zsugorodik. Azonban a *Nézet / Minta* almenü valamelyik elemét kiválasztva csak a sablont látjuk és nem a valódi diaképet. Itt már ki lehet választani a *Nézet / Kicsinyített dia* parancsot, és a dia képét látjuk benne, amelyre a sablonban végzett módosítások hatással vannak.

„Miért nem tudom kiválasztani a Beszúrás / Hiperhivatkozás parancsot?”

A menüpont csak akkor választható ki, ha előbb kijelölünk valamit, amihez a hiperhivatkozást hozzá akarjuk rendelni. A Wordben például erre nincs szükség, mert a párbeszédablakban is megadhatjuk azt a szöveget, amiből a hiperhivatkozás lesz. Azonban a PowerPointnál minden szöveg egy szövegdobozban vagy egy alakzat belsejében található, és a program nem döntheti el helyettünk, hogy hová helyezze el a beszúrandó szöveget.

Ezért először mindig döntünk el, hogy mire kell kattintani a hiperhivatkozás aktiválásához, azt jelöljük ki, és csak utána válasszuk ki a *Beszúrás / Hiperhivatkozás* parancsot.

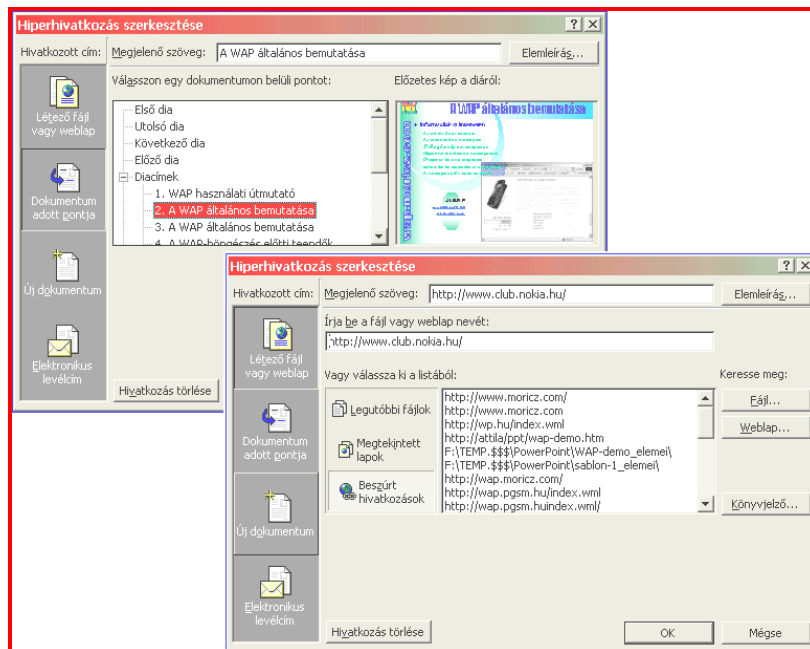
„Miért tűnik el a már beszúrt hiperhivatkozásom?”

Fontos, hogy különbséget tegyünk a szövegdobozok és azok tartalma között. Nem mindegy ugyanis, hogy mit jelölünk ki, illetve hogy hol áll a kurzor. Jelöljük ki a szövegdobozt, látszódjon annak mind a

galsó eleme a Hiperhivatkozás almenü lesz. A bemutató vetítésekor az egész szövegdoboz hiperhivatkozásként fog működni. Biztosan ezt akarjuk?

Most kattintsunk bele a szövegdobozba, és itt szűrjük be egy hiperhivatkozást. A Worddel ellentétben, itt nem jelenik meg semmi. Most nem szűrt be semmit? Dehogynem, csak nem látjuk. Kezdjünk el beírni egy szót, és lám, hiperhivatkozás lesz belőle. Töröljük vissza a szót, majd lépünk el a kurzorral, és lépünk vissza az előző pozícióba. Most viszont eltűnt a hiperhivatkozás.

Olyan ez, mint a Wordben a formázás. Ha nem jelölünk ki semmit, akkor a formázás az adott pozícióban addig érvényes, amíg el nem lépünk onnan a kurzorral, mert utána már az ott elhelyezkedő szöveg formátuma lesz érvé-

1. ábra: Sokféle hiperhivatkozást szűrhatunk be a PowerPoint 2000-ben

nyolc fogója, de ne villogjon benne a kurzor. Most válasszuk ki a *Beszúrás / Hiperhivatkozás* parancsot, és adjunk meg egy címet. Utána ellenőrzésképpen kattintsunk a szövegdoboz szegélyére a jobb egérgombbal, és a helyi menü le-

nyes. Mivel nem írtunk be semmit, ezért a megadott formátum nem is maradt meg. A PowerPointban a hiperhivatkozás „eltűnésének” is ez a magyarázata.

„Miért nem lehet kiválasztani a Beszúrás / Hiperhivatkozás parancsot egy szövegdobozban állva, miután kijelöltem egy szót?”

Érdekes jelenség, amikor a kurzor egy szövegdobozban áll, szerkeszteni lehet a szöveget, de mégsem lehet beszúrni a hiperhivatkozást a PowerPoint 97-ben. Ilyenkor a szövegdoboz széle látható, de nincsenek rajta az átméretezésre szolgáló kis négyzetek.

Ennek pedig az a magyarázata, hogy a csoportba foglalt objektumok szövege is szerkeszthető, a csoport szétbontása nélkül is. Ez egy kellemes szolgáltatás, de hiperhivatkozást már nem szúrhatunk bele. Ehhez már szét kell bontani a csoportosított objektumokat, amelyeknek valószínűleg az egyik eleme egy szövegdoboz.

Ehhez válasszuk ki a jobb gombos helyi menüből a *Csoportosítás / Csoportbontás* parancsot, amely valószínűleg nem lesz szürke. Az egész csoporthoz sem rendelhető hivatkozás, és a csoportban lévő elemek is elvesztik a bennük lévő hiperhivatkozást, de csak a csoportban való tagság idejére. A csoportbontás után ismét kiválaszthatók az elemek hiperhivatkozásai. Ilyen esetben érdemes meggondolni, hogy valóban szükség van-e a csoportosításra.

A PowerPoint 2000-ben már a csoportban lévő szöveghez is rendelhető hiperhivatkozás, de például szövegdoboz és kép alkotta csoportnál már itt sem lehet.

„Hogyan jelölhető ki egy nagy szövegdoboz mögött található ábra?”

Amikor van egy majdnem teljes dia nagyságú szövegdobozunk, és mögötte egy kép, akkor látszólag a képre kattintunk, de mégis a szövegdobozt jelöljük ki. Ilyenkor próbálkozhatunk a „gumikeretes” kijelöléssel. Ez azt jelenti, hogy kattintunk egy helyen, ahol nincs semmi, majd a lenyomott bal egérgomb mellett húzzuk az egeret, és ezzel egy gumikeretet „rajzolunk”, majd végül az egérgombot felengedjük. A kereten belül teljes egészében megtalálható elemeket jelöljük ki ezzel a módszerrel. Tehát a kijelölést úgy kell elkészíteni, hogy teljes egészében a szövegdoboz ne essen bele, csak a kívánt rajzelem. Utána pedig válogathatunk a *Formátum* menü elemeiből. Ha ügyesek vagyunk, akkor a

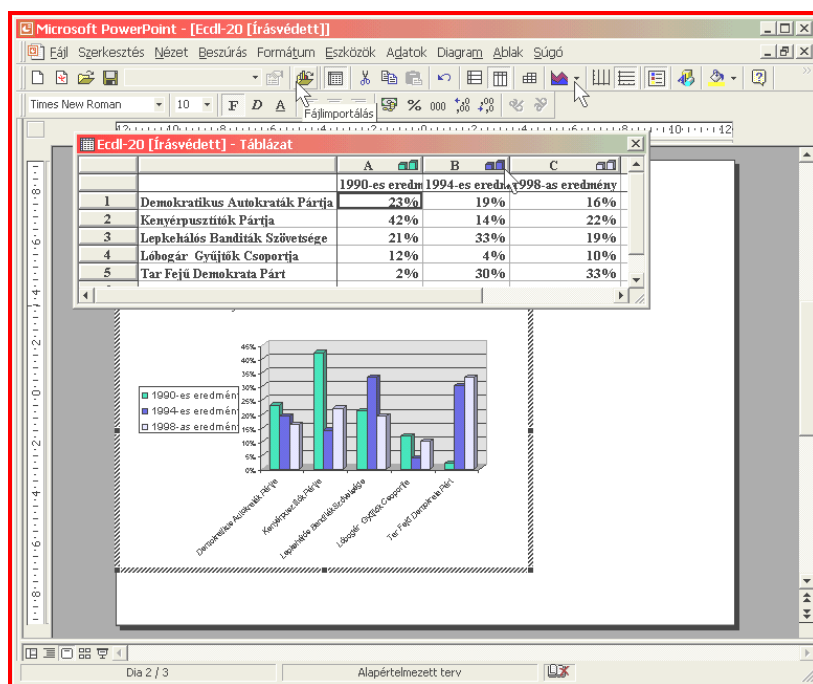
kijelölt objektum szegélyére vagy átméretező négyzetére is kattinthatunk a jobb egérgombbal, és használhatjuk annak helyi menüjét is.

„Mi a különbség a beszűrhető táblázatok fajtái között?”

A PowerPoint 97-ben beszűrhetünk Word és Excel táblázatot a diába, úgy mint más objektumot. Annyi segítség van hozzá, hogy a *Szokásos* eszköztáron találunk hozzá gombot. A 2000-es változatban már a PowerPoint támogatja a táblázat beszúrását, így nem kell idegen objektumot beszűrünk. Ennek az a nagy előnye, hogy a dián lévő táblázat egyszerűen szerkeszthető, ami általában csak táblázatos formába rendez bizonyos szöveges információkat. Ezért felesleges egy beszúrt Word vagy Excel objektummal a drága memóriát

tudnunk kell, hogy az animációról le kell mondanunk. Azonban érdemes a forrásadatokat átmásolni a PowerPointban beszűrhető Microsoft Graph diagram alaptáblázatába, mert így a kapott diagramot elemenként tudjuk különféle animációk segítségével megjeleníteni. Válasszuk ki a *Szokásos* eszköztár *Diagram beszúrása* parancsát, majd a megváltozott eszköztárról (vagy a *Szerkesztés* menüből) a *Fájlimportálás* parancsot. A tallózóablakban adjuk meg a kért táblázatot, és a megjelenő párbeszédablakban pedig válasszuk ki a megfelelő munkalapot vagy diagramot. Az adatok szépen ájtjönnek, és utána az objektum mellé kattintva annak szerkesztését be is fejezhetjük.

Az animáció elkészítéséhez válasszuk ki a *Diavetítés / Animáció testre szabása* parancsát, majd jelöljük ki a diagramot,

2. ábra: A Microsoft Graph diagramja animáció kíséretében is megjeleníthető (97/2000)

pazaroalni a 2000-es változatban. Így Word táblázatot csak kényszerűségből használunk a 97-es változatban. Olyankor alkalmazunk Excel táblázatot, ha az valóban fontos számokat, számítások eredményeit tartalmazza, és nem formázott szöveget.

„Mi a különbség a PowerPoint és az Excel diagramja között?”

Ha van egy jó diagramunk az Excelben, akkor azt beszűrhetjük a bemutatóba, de

és a párbeszédablak *Diagram* nevű fülét. Ezen a lapon általában szürke minden, de most nem. Válogassunk kedvűnkre a megjelenítési lehetőségek közül, és nézzük meg a beállítások után a *Megtekintés* gombbal a kis nézetben, hogyan jelenik meg a diagramunk az animáció esetén. Érdemes kipróbálni egyszer, a látvány önmagáért beszél.

Móricz Attila

www.moricznet.hu